

Βρυξέλλες, 22.7.2015
COM(2015) 361 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Συνεργασία για την απασχόληση και την ανάπτυξη: Ο ρόλος των εθνικών αναπτυξιακών
τραπεζών (EAT) για τη στήριξη του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη**

Συνεργασία για την απασχόληση και την ανάπτυξη: Ο ρόλος των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών (EAT) για τη στήριξη του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη

1. Εισαγωγή: Ο βασικός ρόλος των EAT στην εφαρμογή του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη

Στις 26 Νοεμβρίου 2014, η Επιτροπή δρομολόγησε το επενδυτικό της σχέδιο για την Ευρώπη¹, μια συντονισμένη και ολοκληρωμένη προσπάθεια για την κινητοποίηση τουλάχιστον 315 δισεκατ. ευρώ σε πρόσθετες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην πραγματική οικονομία εντός τριών ετών. Μολονότι η εφαρμογή του σχεδίου βασίζεται κυρίως στη συνεργασία της Επιτροπής και της ΕΤΕπ ως στρατηγικών εταίρων, η αποτελεσματική συμμετοχή των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών (EAT) είναι απαραίτητη για να ενισχυθεί ο αντίκτυπος του σχεδίου στις επενδύσεις, την ανάπτυξη και την απασχόληση λόγω της ιδιαίτερης εμπειρογνομosύνης τους και των γνώσεών τους για τις τοπικές συνθήκες, τις επιχειρήσεις και τις κοινότητες επενδυτών, καθώς και για τις εθνικές πολιτικές και στρατηγικές. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη μια EAT μπορεί να εξετάσουν το ενδεχόμενο να δημιουργήσουν μία. Επιπλέον, οι επενδυτικές πλατφόρμες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη συνένωση των πόρων της ΕΤΕπ, των EAT και των ιδιωτών επενδυτών. Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει καθοδήγηση και προσφέρει σαφήνεια σχετικά με τον καλύτερο τρόπο δημιουργίας των εν λόγω τραπεζών και πλατφορμών.

Μέχρι σήμερα, οκτώ EAT (από τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο, την Πολωνία, τη Σλοβακία και την Ισπανία) έχουν δεσμευθεί να παράσχουν συγχρηματοδότηση σε έργα και επενδυτικές πλατφόρμες συνολικού ύψους έως 34 δισεκατ. ευρώ.

Οι EAT διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο λειτουργώντας ως καταλύτες της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης. Κατά τα τελευταία έτη, έχουν εντείνει τις δραστηριότητές τους, με σκοπό να αντισταθμίσουν την αναγκαία διαδικασία απομόχλευσης στον εμπορικό τραπεζικό τομέα. Διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ πέραν του πεδίου εφαρμογής του επενδυτικού σχεδίου. Ορισμένα κράτη μέλη που δεν είχαν EAT προηγουμένως αποφάσισαν να ιδρύσουν μία, ενώ άλλα εξετάζουν το ενδεχόμενο να δημιουργήσουν μια νέα EAT.

Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης για την Πράσινη Βίβλο σχετικά με τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας², ζητήθηκε η καλύτερη αξιοποίηση των συνεργειών μεταξύ του προϋπολογισμού της ΕΕ, του Ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και των EAT σε τομείς πολιτικής όπως η κλιματική αλλαγή, το περιβάλλον, η καινοτομία και η ανάπτυξη του κοινωνικού και ανθρώπινου κεφαλαίου.

---

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων — Επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη, COM(2014)903 final, που δημοσιεύθηκε στις 26 Νοεμβρίου 2014

² Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας, COM(2014)168 final, που δημοσιεύθηκε στις 27 Μαρτίου 2014

Λαμβάνοντας υπόψη την επείγουσα ανάγκη για την τόνωση των επενδύσεων και τα περιορισμένα δημοσιονομικά περιθώρια που είναι διαθέσιμα κατά μέσο όρο στην Ευρώπη, η βέλτιστη χρήση των δημόσιων πόρων είναι περισσότερο από ποτέ απαραίτητη. Η εξυπνότερη χρήση των δημοσίων πόρων, για την προσέλκυση ιδιωτικών φορέων, βρίσκεται στο επίκεντρο του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη. Επομένως, η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ΕΑΤ, αφενός, και της Επιτροπής και του Ομίλου της ΕΤΕπ, αφετέρου, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του σχεδίου. Αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης με σαφήνεια στον κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)³, ο οποίος θεσπίζει τη νομική βάση για το πρώτο σκέλος του επενδυτικού σχεδίου.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα ανακοίνωση παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη που σκοπεύουν να δημιουργήσουν μια νέα ΕΑΤ, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές. Επιπλέον, καθορίζει ορισμένες βασικές αρχές για τη συνεργασία των ΕΑΤ με τον Όμιλο της ΕΤΕπ και την Επιτροπή, καθώς και μεταξύ τους στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου, ιδίως μέσω επενδυτικών πλατφορμών. Διευκρινίζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνεισφορές των ΕΑΤ στις επενδυτικές πλατφόρμες, καθώς και τη διαδικασία όσον αφορά τη συνιστώσα των κρατικών ενισχύσεων στη συγχρηματοδότηση.

2. Δημιουργία ΕΑΤ

2.1 Σκεπτικό της δημιουργίας ΕΑΤ

Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης, ως ΕΑΤ νοούνται οι νομικές οντότητες που ασκούν κατ' επάγγελμα χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, στις οποίες ανατίθεται εντολή από κράτος μέλος ή από οντότητα κράτους μέλους σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων δημόσιας ανάπτυξης ή προβολής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού ΕΤΣΕ. Ο ορισμός αυτός περιλαμβάνει ΕΑΤ με πολύ διαφορετικές μορφές, που προσφέρουν διακριτά αναπτυξιακά προϊόντα σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε χώρας. Εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να αποφασίζει εάν θα πρέπει να ιδρυθεί ΕΑΤ, καθώς και τη φύση και τη μορφή της.

Το κύριο οικονομικό σκεπτικό μιας αναπτυξιακής τράπεζας έγκειται στο γεγονός ότι οι αδυναμίες της αγοράς ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση των επενδύσεων και, κατά συνέπεια, σε βραδύτερη ανάπτυξη στο μέλλον από αυτή που θα ήταν οικονομικά αποδοτική, καθώς και ότι ένα ίδρυμα με δημόσια εντολή βρίσκεται σε καλύτερη θέση από τους ιδιωτικούς φορείς για την υπέρβαση των εν λόγω αδυναμιών της αγοράς.

Οι αδυναμίες της αγοράς μπορεί να είναι το αποτέλεσμα (i) ασύμμετρης πληροφόρησης, (ii) εξωτερικών παραγόντων και (iii) ισχύος στην αγορά (ασθενούς ανταγωνισμού). Οι αδυναμίες αυτές επηρεάζουν τόσο τη ζήτηση όσο και την προσφορά επενδύσεων. Τυπικά παραδείγματα περιλαμβάνουν (i) τον περιορισμό/το δελτίο των πιστώσεων (credit rationing) και τις απαιτήσεις για υψηλή απόδοση λόγω του υψηλού κόστους που συνεπάγονται για τις τράπεζες οι συναλλαγές για τον εντοπισμό βιώσιμων επενδυτικών σχεδίων (π.χ. στον τομέα των ΜΜΕ), (ii) τις ανεπαρκείς επενδύσεις σε τομείς όπως η έρευνα και η ανάπτυξη, οι

---

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1017 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2015 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών και την Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 — το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΕ L 169 της 01.07.2015, σ. 1).

υποδομές, η εκπαίδευση και τα έργα στον τομέα του περιβάλλοντος, όπου οι επενδύσεις μπορεί να ωφελήσουν και τους ανταγωνιστές και (iii) την ανεπάρκεια της προσφοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που απορρέουν από τη συγκέντρωση της αγοράς λόγω των συγχωνεύσεων, των αποχωρήσεων των ανταγωνιστών ή άλλων εμποδίων στον πραγματικό ανταγωνισμό. Ένας ειδικός εξωτερικός παράγοντας στο πλαίσιο της ΕΕ έγκειται στην ενίσχυση της ολοκλήρωσης της αγοράς που προωθείται μέσω διασυνοριακών έργων.

Ορισμένες από αυτές τις αδυναμίες της αγοράς μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω αναπτυξιακών τραπεζών ή άλλων μηχανισμών παρέμβασης. Για παράδειγμα, μια αναπτυξιακή τράπεζα μπορεί να βελτιώσει την προσφορά για χρηματοδότηση επενδύσεων σε τομείς που πλήττονται από τις αδυναμίες της αγοράς. Αντιθέτως, οι διαρθρωτικές πολιτικές βρίσκονται σε καλύτερη θέση για να ενισχύσουν το περιβάλλον των επικερδών σχεδίων (π.χ. μέσω της βελτίωσης της ασφάλειας δικαίου, του εξορθολογισμού των διοικητικών διαδικασιών, της μείωσης του κόστους συντελεστών, κ.λπ.). Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το πρόγραμμα κανονιστικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του επενδυτικού σχεδίου. Η ίδρυση μιας EAT δεν αποτελεί υποκατάστατο των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων.

Διάφορα δημόσια ιδρύματα δραστηριοποιούνται σε εθνικό επίπεδο. Μεταξύ των μεγαλύτερων, η Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW, στη Γερμανία), η Bpifrance (στη Γαλλία), το Caisse des Dépôts et Consignations (CDC, στη Γαλλία), το Cassa Depositi e Prestiti (CDP, στην Ιταλία), το Instituto de Crédito Oficial (ICO, στην Ισπανία) και οι προσφάτως δημιουργηθείσες Green Investment Bank και British Business Bank (στο Ηνωμένο Βασίλειο) παρέχουν χρηματοδότηση σε κίριους τομείς και επενδύουν σε έργα καινοτόμων, φιλικών προς το περιβάλλον και κοινωνικών τομέων όπου έχουν εντοπισθεί αδυναμίες της αγοράς. Επίσης, η Πορτογαλία, η Ιρλανδία, η Ελλάδα και η Λετονία ίδρυσαν πρόσφατα EAT.

2.2 Κατευθυντήριες αρχές για τη δημιουργία EAT

Οι EAT, με τη διόρθωση των αδυναμιών της αγοράς, μπορούν να διαδραματίσουν το ρόλο της ενίσχυσης της ευημερίας, χρειάζεται όμως να τεθούν σε εφαρμογή ενδεδειγμένες πολιτικές για να εξασφαλιστεί ότι δεν θα επέλθουν οι πιθανές αρνητικές παρενέργειες από τη δράση των EAT, για παράδειγμα:

- απώλειες για τις εγγυήτριες κυβερνήσεις που απορρέουν από περιπτώσεις αναδοχής που υπολείπονται των προτύπων (substandard underwriting)·
- εσφαλμένη κατανομή των επενδύσεων λόγω πολιτικών παρεμβάσεων·
- διατήρηση αναποτελεσματικών δομών της αγοράς, τομέων με πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα ή στήριξη προβληματικών επιχειρήσεων·
- παραγκωνισμός των χρηματοδοτών του ιδιωτικού τομέα, και επομένως παρεμπόδιση της ανάπτυξης του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο των EAT, καθώς και οι δομές διακυβέρνησής τους, είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία έναντι των κινδύνων αυτών, καθώς και για την

εξασφάλιση των μέγιστων δυνατών οφελών από τις EAT⁴. Επομένως, η εθνική, περιφερειακή και τοπική νομοθεσία, καθώς και τα καταστατικά των EAT θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές:

- Συνήθως, τα καταστατικά των EAT ορίζουν σαφώς ότι η τράπεζα θα επικεντρώσει τις δραστηριότητές της σε τομείς όπου οι αδυναμίες της αγοράς είναι διαδεδομένες και, ως εκ τούτου, υποεξυπηρετούνται από εμπορικές τράπεζες ή άλλους ιδιωτικούς χρηματοδότες. Επιπλέον, όσον αφορά τις εταιρείες στις οποίες γίνονται επενδύσεις, θα πρέπει να διασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, ιδίως σε αγορές όπου οι κρατικές επιχειρήσεις και οι ιδιωτικές εταιρείες ανταγωνίζονται, για να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις της αγοράς.
- Για την αποφυγή στρεβλώσεων της αγοράς, η ανάγκη παρέμβασης κάθε τυχόν νεοσυσταθείσας EAT ή ο νέος τομέας παρέμβασης ή το νέο χρηματοδοτικό μέσο θα πρέπει να δικαιολογούνται, βάσει ανεξάρτητης εκ των προτέρων αξιολόγησης της αδυναμίας της αγοράς που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί από την EAT, της σχετικής αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητάς της, της αλληλεπίδρασης στην αγορά μεταξύ των υφιστάμενων διαύλων χρηματοδότησης (δημοσίων και ιδιωτικών) και των χρηματοδοτικών μέσων που πρέπει να θεσπιστούν από την EAT. Πράγματι, θα πρέπει να δοθεί επίσης ιδιαίτερη προσοχή στην ανάγκη εξορθολογισμού των δραστηριοτήτων, μέσω της αποφυγής των αλληλεπικαλύψεων με εναλλακτικές λύσεις χρηματοδότησης και μέσω της διαχείρισης των διεπαφών με τα υφιστάμενα καθεστώτα στήριξης. Η ανεξάρτητη εκ των υστέρων αξιολόγηση βοηθά στην επαλήθευση της εκ των προτέρων αξιολόγησης της προστιθέμενης αξίας της πρωτοβουλίας. Όταν οι EAT δραστηριοποιούνται σε αγορές που εξυπηρετούνται ήδη από εμπορικές τράπεζες, αποδεικνύεται ότι συμβάλλουν στη διατήρηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στις χρηματοπιστωτικές αγορές όταν διανέμουν εμμέσως τα προϊόντα τους, μέσω του εμπορικού τραπεζικού τομέα. Αυτή η στενή συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα μπορεί να επιτρέψει στις EAT όχι μόνο να ευθυγραμμίσουν τις κατηγορίες προϊόντων της με τα υφιστάμενα κενά της αγοράς, αλλά και να στείλουν θετικά μηνύματα σχετικά με το χρηματοδοτικό ενδιαφέρον του είδους των έργων που βρίσκονται εκτός των παραδοσιακών επενδυτικών πολιτικών των τραπεζών, προκειμένου να προσελκύσουν ιδιωτική χρηματοδότηση στους τομείς των δραστηριοτήτων τους, χωρίς να παραγκωνίζουν τη δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορεί να εξασφαλισθεί ότι οι εμπορικές τράπεζες που χορηγούν δάνεια μεταβιβάζουν όλα τα οφέλη στον τελικό δικαιούχο στην πραγματική οικονομία.
- Έχει αποδειχθεί ότι οι EAT αποδίδουν καλύτερα όταν επικεντρώνονται σε οικονομικά βιώσιμα έργα και λειτουργούν με επαρκή κερδοφορία (αν και κάτω από το κόστος των ιδίων κεφαλαίων των ιδιωτικών φορέων) για να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική ευρωστία χωρίς συνεχείς εισφορές κεφαλαίου από την κυβέρνηση (τα κέρδη ως επί το πλείστον παρακρατούνται για την ενίσχυση της μελλοντικής δανειοδοτικής ικανότητας). Τα υψηλά πρότυπα διαφάνειας και λογοδοσίας, καθώς και η επαγγελματική διαχείριση και ο αναγκαίος βαθμός ανεξαρτησίας, είναι σημαντικά για τη φήμη των EAT στην αγορά. Η προληπτική εποπτεία που ασκείται ανεξάρτητα από χωριστή οντότητα ενισχύει περαιτέρω τη φήμη αυτή.
- Η στρατηγική καθοδήγηση και παρακολούθηση της διαχείρισης από τα διοικητικά συμβούλια των EAT απαιτεί αρμοδιότητες, ικανότητες, ακεραιότητα, λογοδοσία και

⁴ Βλ. κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για την εταιρική διακυβέρνηση κρατικών επιχειρήσεων, 2005.

αντικειμενικότητα. Ο διαχωρισμός μεταξύ των μελών του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής διοίκησης ενισχύει τα καθήκοντα εποπτείας του διοικητικού συμβουλίου. Μολονότι οι αναπτυξιακές δραστηριότητες μιας EAT συνήθως υπόκεινται στην έγκριση του εποπτικού συμβουλίου και, ως εκ τούτου, είναι δυνατή η σύνδεση με την κυβέρνηση μέσω της παρουσίας της στο συμβούλιο, το επιχειρησιακό ή τραπεζικό τμήμα της EAT επαφίεται στη διαχείριση από επαγγελματικά στελέχη και εξακολουθεί να είναι απαλλαγμένο από πολιτικές παρεμβάσεις.

- Η χρηστή διαχείριση των κινδύνων και οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου εμποδίζουν τα συμβούλια των EAT να λαμβάνουν επικίνδυνες οικονομικές και οργανωτικές αποφάσεις.

Οι νέες EAT μπορούν να επωφεληθούν από την πείρα των καθιερωμένων ομολόγων τους με διάφορους τρόπους, ώστε να μπορέσουν να εκπληρώσουν τους ως άνω στόχους. Διάφορες προσφάτως δημιουργηθείσες EAT, όπως το πορτογαλικό Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα Ανάπτυξης και το ιρλανδικό SBCI βασίστηκαν σε ad hoc διμερή συνεργασία με άλλες EAT.

Επιπλέον, η ΕΤΕπ και οι EAT θα πρέπει να είναι έτοιμες να διαθέσουν την εμπειρογνωμοσύνη του νέου Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΚΕΣ) με στόχο την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων του ΕΚΕΣ. Οι EAT μπορούν επίσης να κάνουν χρήση του ΕΚΕΣ ως τοπικού σημείου εξυπηρέτησης για εν δυνάμει πελάτες και ενδιαφερόμενους φορείς προκειμένου να επισπεύσουν την ανάπτυξη των έργων. Τέλος, η ΕΤΕπ και οι EAT θα πρέπει να είναι έτοιμες να ανταλλάξουν προσωπικό σε προσωρινή βάση, που μπορεί να αποτελέσει ένα ακόμη πολύτιμο εργαλείο για τη δημιουργία τεχνογνωσίας εντός μια νεοσυσταθείσας EAT⁵.

2.3 Συμβατότητα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις

Στις περισσότερες περιπτώσεις οι EAT χρηματοδοτούνται και στηρίζονται από το κράτος, γεγονός που αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με φορείς του ιδιωτικού τομέα που συμμετέχουν στην αγορά. Επομένως, οι πόροι τους συνιστούν κρατικούς πόρους κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ⁶ και οι παρεμβάσεις τους χαρακτηρίζονται ως κρατικές ενισχύσεις εάν πληρούνται όλα τα άλλα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1. Όπως προαναφέρθηκε ο θεμελιώδης οικονομικός λόγος ύπαρξης των EAT θα πρέπει να έγκειται στην ικανότητά τους να παρέχουν χρηματοδότηση σε τομείς όπου οι αδυναμίες της αγοράς οδηγούν σε ανεπαρκή προσφορά χρηματοδότησης από ιδιωτικούς φορείς ή όπου η ιδιωτική αγορά δεν θα επενέβαινε καθόλου. Οι κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις βασίζονται στην ίδια αρχή. Είναι σχεδιασμένοι για να εξασφαλίζουν ότι οι παρεμβάσεις των EAT στοχεύουν σωστά στη διόρθωση των αδυναμιών της αγοράς και με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν στην οικονομική και χρηματοπιστωτική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα δεν προκαλούν στρεβλώσεις στις αγορές, δεν παραγκωνίζουν τους ιδιωτικούς φορείς ούτε διατηρούν εταιρείες στη ζωή οι οποίες διαφορετικά θα είχαν αποχωρήσει από την αγορά.

---

⁵ Τα εν λόγω μέτρα συμφωνήθηκαν από την κοινή ομάδα εργασίας της ΕΤΕπ και των EAT με τη συμμετοχή της Επιτροπής κατά την προετοιμασία του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη.

⁶ Η ταξινόμηση των EAT στο πλαίσιο των εθνικών λογαριασμών (σημεία 2.4 και 3.3 κατωτέρω), δεν έχει σημασία για το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

Όσον αφορά την ίδρυση, την εντολή και την κεφαλαιοποίηση νέων ΕΑΤ, στην πρόσφατη πρακτική της Επιτροπής σε θέματα λήψης αποφάσεων καθορίζεται ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή αξιολογεί τη συμβατότητα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι πρόσφατες περιπτώσεις αφορούν την Green Investment Bank του Ηνωμένου Βασιλείου⁷, την British Business Bank⁸, το Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα Ανάπτυξης της Πορτογαλίας⁹ και το Ενιαίο Ίδρυμα Ανάπτυξης της Λετονίας.¹⁰ Στις αποφάσεις αυτές, δόθηκε μεγάλη έμφαση στην ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω ΕΑΤ θα εστιάσουν τις δραστηριότητές τους σε τομείς όπου οι αδυναμίες της αγοράς είναι διαδεδομένες και ως εκ τούτου υποεξυπηρετούνται από εμπορικούς χρηματοδότες, συνήθως τράπεζες, αποφεύγοντας με τον τρόπο αυτό το ενδεχόμενο η δανειοδοτική πολιτική των εν λόγω ΕΑΤ να παραγκωνίσει τις ιδιωτικές επενδύσεις.

Η συμμετοχή στα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ που τελούν υπό κεντρική διαχείριση θεωρήθηκε από την Επιτροπή ότι ενέπιπτε στο πεδίο δραστηριοτήτων των ΕΑΤ. Για παράδειγμα, η εντολή της British Business Bank περιλαμβάνει τη συμμετοχή στα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ που τελούν υπό κεντρική διαχείριση ή σε προγράμματα που υλοποιούνται από τον όμιλο της ΕΤΕπ. Το Ενιαίο Ίδρυμα Ανάπτυξης της Λετονίας θα ενεργεί επίσης ως ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός με τη διοχέτευση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και έργων από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως ο όμιλος της ΕΤΕπ, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ), ή άλλες εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες, όπως η Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Οι μεταρρυθμίσεις που θεσπίστηκαν με τον πρόσφατο εκσυγχρονισμό των κρατικών ενισχύσεων θα διευκολύνουν τον χειρισμό των ενισχύσεων οι οποίες είναι σωστά σχεδιασμένες, επικεντρώνονται στις εντοπισθείσες αδυναμίες της αγοράς, έχουν στόχους κοινού συμφέροντος και προκαλούν τις λιγότερες στρεβλώσεις («καλές ενισχύσεις»)¹¹. Επομένως, στις πρόσφατες αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στις ΕΑΤ, δεν κρίθηκε πλέον αναγκαία λεπτομερής εκ των προτέρων οικονομική ανάλυση των αδυναμιών της αγοράς για τις δραστηριότητες εκείνες που συνάδουν με τους κανονισμούς *de minimis*¹², εμπίπτουν σε κανονισμό απαλλαγής ανά κατηγορία¹³ ή είναι μέτρα κρατικών

⁷ SA.33984 (2012/N), EE C 370 της 30.11.2012, σ. 2.

⁸ SA.36061 (2014/N), EE C 460 της 19.12.2014, σ. 1.

⁹ SA.37824 (2014/N), EE C 5 της 9.1.2015, σ. 1.

¹⁰ SA.36904 (2014/N), δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις», COM/2012/0209 final της 8.12.2012. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html

¹² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, EE L 352 της 24.12.2013, σ. 1. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («*de minimis*») στον γεωργικό τομέα, EE L 352 της 24.12.2013, σ. 9. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, EE L 190 της 28.6.2014, σ. 45.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, EE L 187 της 26.06.2014, σ. 1. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, EE L 193 της 1.7.2014, σ. 1.

ενισχύσεων που εγκρίθηκαν από συγκεκριμένες κατευθυντήριες οδηγίες για τις κρατικές ενισχύσεις. Όσον αφορά τις άλλες δραστηριότητες, μια εκ των προτέρων μελέτη σχετικά με τις αδυναμίες της αγοράς κατέδειξε την ανάγκη παρέμβασης. Βεβαίως, οι EAT θα πρέπει επίσης να συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις που εφαρμόζονται στους τελικούς δικαιούχους. Για παράδειγμα, δεν θα πρέπει να επιδοτούνται προβληματικές επιχειρήσεις εκτός εάν αυτό επιτρέπεται ρητώς. π.χ. σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές διάσωσης και αναδιάρθρωσης¹⁴. Στις αποφάσεις της, η Επιτροπή έκρινε θετικά το γεγονός ότι οι EAT παρεμβαίνουν έμμεσα, μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, για να μειώσουν τους κινδύνους παραγκωνισμού και διακριτικής μεταχείρισης εις βάρος των ιδιωτικών χρηματοδοτών, ενώ παράλληλα μεριμνούν ώστε τα οφέλη από την ενίσχυση να φθάσουν πλήρως στον τελικό δικαιούχο.

Για την αποφυγή των στρεβλώσεων της αγοράς, η Επιτροπή, στην πρόσφατη πρακτική της σε θέματα λήψης αποφάσεων, επέτρεψε κατά γενικό κανόνα τις πολιτικές τιμολόγησης που βασίζονται στην αγορά σύμφωνα με την ανακοίνωση για τις εγγυήσεις¹⁵, την ανακοίνωση για τα επιτόκια αναφοράς¹⁶ ή βάσει των αρχών των επενδύσεων *pari passu*. Στην περίπτωση της British Business Bank, για παράδειγμα, η εταιρεία στην οποία θα γίνουν επενδύσεις θα πρέπει να αποδείξει στην εν λόγω EAT ότι δεν ήταν σε θέση να εξεύρει χρηματοδότηση στην αγορά. Ωστόσο, οι εμπορικές δραστηριότητες των EAT διαχωρίζονται από τις δραστηριότητες προώθησης προκειμένου να αποφεύγονται οι διεπιδοτήσεις.

Οι πρόσφατες αποφάσεις έγκρισης της Επιτροπής προβλέπουν ρήτρα επανεξέτασης ύστερα από τέσσερα έως επτά έτη. Η εν λόγω επαναξιολόγηση των αδυναμιών της αγοράς και της εντολής της νεοσυσταθείσας EAT είναι αναγκαία για να λαμβάνονται υπόψη η οικονομική ανάπτυξη και η εξέλιξη της αγοράς και, συνακόλουθα, η εξέλιξη των αδυναμιών της αγοράς. Κατόπιν αιτήματος από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, η επανεξέταση μπορεί επίσης να διενεργηθεί νωρίτερα· για παράδειγμα, το αρχικό πεδίο των δραστηριοτήτων της Green Investment Bank του Ηνωμένου Βασιλείου επεκτάθηκε προκειμένου να μπορέσουν να γίνουν επενδύσεις σε τομείς επιπλέον εκείνων που περιλαμβάνονταν στην αρχικά εγκριθείσα εντολή της καθώς και για να παρασχεθεί πρόσθετη χρηματοδότηση¹⁷. Ομοίως, στην απόφαση για το πορτογαλικό Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα Ανάπτυξης σημειώνεται ότι η Πορτογαλική Κυβέρνηση σκοπεύει να επεκτείνει την εντολή του ιδρύματος σε δραστηριότητες δανειοδότησης που χρηματοδοτούνται από πολυμερή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλες EAT.

Η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης, στην απόφασή της για την British Business Bank, ότι η απλή συγκέντρωση υφιστάμενων οντοτήτων και/ή τρεχουσών δραστηριοτήτων, χωρίς πρόσθετη κεφαλαιακή ή δημόσια χρηματοδότηση για την προκύπτουσα οντότητα, θεωρείται εσωτερική διοικητική αναδιοργάνωση του κράτους μέλους και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται σε κοινοποίηση.

Τα κράτη μέλη που σκοπεύουν να δημιουργήσουν μια νέα EAT καλούνται να επικοινωνήσουν με την Επιτροπή στο αρχικό στάδιο των σχεδίων τους ώστε να διευκολυνθεί η συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις ενόψει της υποχρέωσης αναστολής της εφαρμογής που ορίζεται στο άρθρο 108 της ΣΛΕΕ.

¹⁴ EE C 249 της 31.7.2014, σ. 1.

¹⁵ EE C 155 της 20.6.2008, σ. 10.

¹⁶ EE C 14 της 19.1.2008, σ. 6.

¹⁷ SA.37554, EE C 210 της 4.7.2014, σ. 1.

2.4 Στατιστικός χειρισμός των δανειοδοτικών και δανειοληπτικών πράξεων των ΕΑΤ εντός ή εκτός της γενικής κυβέρνησης στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ)

Κατά γενικό κανόνα, οι δανειοδοτικές και δανειοληπτικές πράξεις των ΕΑΤ που τηρούν τις κατευθυντήριες αρχές οι οποίες εκτίθενται στα σημεία 2.1 έως 2.3 ανωτέρω ταξινομούνται εκτός των στατιστικών στοιχείων της γενικής κυβέρνησης, διότι οι αποφάσεις περί δανειοδότησης λαμβάνονται με κάποιο βαθμό ανεξαρτησίας από την κυβέρνηση και τα μέλη των οργάνων διοίκησης των ΕΑΤ είναι ανεξάρτητα από την κυβέρνηση. Επομένως, οι πράξεις των ΕΑΤ που πληρούν αυτές τις απαιτήσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης της ΕΕ, υπό τις συνθήκες αυτές.

Αν, αντίθετα, οι αποφάσεις χρηματοδότησης απαιτούν κυβερνητική έγκριση ή τα μέλη των αρμόδιων οργάνων διοίκησης (π.χ. του διοικητικού συμβουλίου) είναι δημόσιοι υπάλληλοι, ή διαφορετικά, ενεργούν υπό την καθοδήγηση της κυβέρνησης, η ΕΑΤ καθίσταται εξαρτώμενο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και πρέπει να περιλαμβάνεται στον τομέα της κυβέρνησης στους εθνικούς λογαριασμούς. Λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των ΕΑΤ παρέχονται από το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών (ΕΣΛ 2010) της Eurostat¹⁸, το εγχειρίδιο σχετικά με το δημόσιο έλλειμμα και χρέος για την εφαρμογή του ΕΣΛ 2010¹⁹ και τις ειδικές συμβουλές στα κράτη μέλη²⁰.

3. Η συνεργασία με τις ΕΑΤ και ο ρόλος των επενδυτικών πλατφορμών στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη

ΠΛΑΙΣΙΟ 1:

Μέχρι σήμερα, οκτώ χώρες έχουν ανακοινώσει ότι θα συμμετάσχουν στο σχέδιο του ΕΤΣΕ μέσω των ΕΑΤ τους (ή παρεμφερών ιδρυμάτων): η Βουλγαρία, η Σλοβακία, η Πολωνία, το Λουξεμβούργο, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία και η Γερμανία. Επί του παρόντος, μεταξύ των οκτώ ΕΑΤ που αναφέρονται κατωτέρω, η μόνη που έχει καταταχθεί εντός της κυβέρνησης είναι εκείνη του Λουξεμβούργου, ενώ η κατάταξη συζητείται επί του παρόντος στην περίπτωση των δύο μονάδων της Σλοβακίας, της βουλγαρικής μονάδας, της ισπανικής μονάδας και της Bpifrance.

Επιπλέον, το Ηνωμένο Βασίλειο ανακοίνωσε τον Ιούλιο, ότι θα διαθέσει εγγυήσεις για να συγχρηματοδοτήσει έργα υποδομών στο ΗΒ [8,5 δισεκατ. ευρώ (6 δισεκατ. λίρες στερλίνες)]. Η συνεισφορά του ΗΒ δεν παρέχεται μέσω ΕΑΤ.

Συγκεκριμένα, τα ποσά των ανακοινωθείσών εθνικών συνεισφορών μέσω των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών είναι επί του παρόντος τα εξής:

- Βουλγαρία, Ιούνιος 2015, 100 εκατ. ευρώ, Βουλγαρική Τράπεζα Ανάπτυξης·
- Σλοβακία, Ιούνιος 2015, 400 εκατ. ευρώ, Slovenský Investičný Holding και Slovenská Záručná a Rozvojová Banka·

¹⁸ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF>

¹⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5937189/KS-GQ-14-010-EN.PDF/c1466fde-141c-418d-b7f1-eb8d5765aa1d>

²⁰ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/methodology/advice-to-member-states>

- Πολωνία, Απρίλιος 2015, 8 δισεκατ. ευρώ, Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) και ένα άλλο δημόσιο ίδρυμα Πολωνικές επενδύσεις για την ανάπτυξη (PIR)·
- Λουξεμβούργο, Απρίλιος 2015, 80 εκατομμύρια ευρώ μέσω της Société Nationale de Crédit et d'Investissement (SNCI)·
- Γαλλία, Μάρτιος 2015, 8 δισεκατ. ευρώ μέσω των Caisse des Dépôts (CDC) και Bpifrance (BPI)·
- Ιταλία, Μάρτιος 2015, 8 δισεκατ. ευρώ μέσω του Cassa Depositi e Prestiti (CDP)·
- Ισπανία, Φεβρουάριος 2015, 1,5 δισεκατ. ευρώ μέσω του Instituto de Crédito Oficial (ICO)·
- Γερμανία, Φεβρουάριος 2015, 8 δισεκατ. ευρώ μέσω της KfW.

3.1 Συνεργασία μεταξύ της ΕΤΕπ και των ΕΑΤ

Λόγω των συμπληρωματικών τους κατηγοριών προϊόντων και της γεωγραφικής τους εμβέλειας, οι ΕΑΤ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη. Μολονότι η άμεση συμμετοχή των ΕΑΤ στο ΕΤΣΕ επιτρέπεται βάσει του κανονισμού ΕΤΣΕ, μέχρι σήμερα οι ΕΑΤ έχουν εκφράσει σαφή προτίμηση για τη συνεργασία στο επίπεδο των επενδυτικών πλατφορμών και στο επίπεδο των μεμονωμένων έργων. Επιπλέον, ο κανονισμός ΕΤΣΕ προβλέπει ότι οι ΕΑΤ είναι επιλέξιμες για κάλυψη από την εγγύηση της ΕΤΕπ που παρέχεται από το ΕΤΣΕ στο πλαίσιο αντεγγύησης της εγγύησης της ΕΕ.

Οι προτάσεις της ομάδας εργασίας η οποία συστάθηκε κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων (ECOFIN) του Σεπτεμβρίου 2014, σχετικά με την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ του ομίλου της ΕΤΕπ και των ΕΑΤ αντικατοπτρίζουν αυτές τις προτιμήσεις. Η ομάδα εργασίας, μολονότι ζητά ευέλικτα μοντέλα συνεργασίας, αναγνωρίζει τη συμπληρωματικότητα μεταξύ της ΕΤΕπ και των ΕΑΤ, όπου οι τελευταίες μπορούν να αποφέρουν ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία, με βάση τις γνώσεις τους για τις τοπικές συνθήκες, τις επιχειρήσεις και τις κοινότητες επενδυτών, καθώς και για τις εθνικές πολιτικές και στρατηγικές. Η συνεργασία μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο σε διμερή όσο και σε πολυμερή βάση (π.χ. μέσω επενδυτικών πλατφορμών). Η μόχλευση πόρων του ιδιωτικού τομέα αποτελεί βασικό στόχο και στις δύο περιπτώσεις.

Τα πιθανά χρηματοδοτικά προϊόντα για συνεργασία, πέραν της συγχρηματοδότησης σε επίπεδο έργου, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, προϊόντα επιμερισμού των κινδύνων για να παράσχουν κάλυψη σε μη εγγυημένα δάνεια και σε άλλες πιο επισφαλείς μορφές χρηματοδότησης, κοινές πλατφόρμες τιτλοποίησης, ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου και άλλα επενδυτικά κεφάλαια και πλατφόρμες.

Η συνεργασία σχετικά με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες και οι ανταλλαγές προσωπικού θα πρέπει να συμπληρώνουν την οικονομική συνεργασία για τη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων νέων και μικρότερων ΕΑΤ.

Θα μπορούσαν να επιτευχθούν περισσότερες συνέργειες μεταξύ της ΕΤΕπ και των ΕΑΤ κατά τη συγχρηματοδότηση όσον αφορά τη μείωση του διοικητικού φόρτου και την αύξηση της τυποποίησης. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει, για παράδειγμα, σε αμοιβαία αναγνώριση των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας.

3.2 Συνεργασία μέσω των επενδυτικών πλατφορμών

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΤΕπ και των ΕΑΤ μπορεί να ενισχυθεί μέσω επενδυτικών πλατφορμών. Οι επενδυτικές πλατφόρμες είναι κατ' ουσίαν διαρθρωμένες ρυθμίσεις από κοινού πραγματοποίησης επενδύσεων με σκοπό την κινητοποίηση επενδύσεων σε μια σειρά έργων (σε αντίθεση με μεμονωμένα έργα). Οι επενδυτικές πλατφόρμες είναι ένα μέσο που συγκεντρώνει επενδυτικά έργα, μειώνει το κόστος συναλλαγής και ενημέρωσης και προβλέπει περισσότερο αποτελεσματική κατανομή κινδύνου μεταξύ περισσότερων επενδυτών.

Οι επενδυτικές πλατφόρμες μπορεί να είναι φορείς ειδικού σκοπού, λογαριασμοί υπό διαχείριση, συμβατικές ρυθμίσεις συγχρηματοδότησης ή επιμερισμού του κινδύνου ή ρυθμίσεις που θεσπίζονται με άλλο τρόπο, μέσω των οποίων διοχετεύεται η χρηματοδοτική συμβολή οντοτήτων για τη χρηματοδότηση σειράς επενδυτικών έργων. Το πεδίο εφαρμογής των επενδυτικών πλατφορμών μπορεί να περιλαμβάνει εθνικές ή υπο-εθνικές πλατφόρμες που συγκεντρώνουν διάφορα επενδυτικά έργα στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, διακρατικές ή περιφερειακές πλατφόρμες, που συγκεντρώνουν εταιίρους από διάφορα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες οι οποίοι ενδιαφέρονται για έργα σε μια δεδομένη γεωγραφική περιοχή, ή θεματικές πλατφόρμες που συγκεντρώνουν επενδυτικά σχέδια σε ένα συγκεκριμένο τομέα.

Οι σωστά σχεδιασμένες πλατφόρμες μπορούν να προσελκύσουν επενδύσεις από ιδιώτες θεσμικούς επενδυτές, όπως συνταξιοδοτικά ταμεία και, ως εκ τούτου, να ενισχύσουν τον αντίκτυπο των δημόσιων κεφαλαίων.

Ορισμένες πολυμερείς πλατφόρμες, όπως π.χ. το Ταμείο υποδομών Marguerite²¹, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης (ΕΤΕΑ)²² και το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη (ΕΦΣΕ)²³, δραστηριοποιούνται ήδη και θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω. Καθένα από αυτά τα ταμεία έχει ορισμένους βασικούς επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων της ΕΤΕπ και ΕΑΤ όπως οι CDC, KfW, CDP, ICO και PKO Bank Polski SA. Αυτοί συμπληρώνονται σε διάφορους βαθμούς από ιδιώτες συνεπενδυτές τόσο στο επίπεδο των κεφαλαίων όσο και στο επίπεδο των μεμονωμένων έργων που στηρίζονται από την πλατφόρμα. Οι πλατφόρμες κατ' αυτόν τον τρόπο συγκεντρώνουν επενδύσεις από διάφορους χορηγούς για να επενδύσουν σε ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο έργων στους τομείς στόχους του ταμείου. Παρόλο που τα προαναφερθέντα παραδείγματα έχουν νομική προσωπικότητα, οι επενδυτικές πλατφόρμες μπορεί επίσης να έχουν τη μορφή συμβατικών συμφωνιών συγχρηματοδότησης και επιμερισμού του κινδύνου μεταξύ των συμμετεχόντων.

Με τα δημόσια ιδρύματα που ενεργούν ως πρώτοι επενδυτές (anchor investors) και με την ανεξάρτητη διαχείρισή τους, οι επενδυτικές πλατφόρμες έχουν τη δυνατότητα να προσελκύσουν επενδύσεις από θεσμικούς επενδυτές και, ενδεχομένως, κρατικά επενδυτικά ταμεία σε μεγάλη κλίμακα. Εφόσον είναι αναγκαίο, το ΕΤΣΕ μπορεί να παράσχει πιστωτική ενίσχυση για να διευκολυνθεί η είσοδος ιδιωτών συνεπενδυτών μετριάζοντας τους κινδύνους που συνδέονται με έργο ή χαρτοφυλάκιο.

Θα μπορούσε να διατεθεί τεχνική βοήθεια για τη δημιουργία επενδυτικών πλατφορμών μέσω του ΕΚΕΣ. Σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική, οι ΕΑΤ και η ΕΤΕπ ενθαρρύνονται να

²¹ <http://www.marguerite.com/>

²² <http://www.eeef.lu/>

²³ <http://www.efse.lu/>

μεγιστοποιήσουν τις συνέργειες με τους στόχους πολιτικής της ΕΕ μέσω της συνεργασίας με τις υπηρεσίες της Επιτροπής στην αρχή της διαδικασίας.

3.3 Στατιστικός χειρισμός των πλατφορμών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ)

Ο χειρισμός των επενδυτικών πλατφορμών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) εξαρτάται, καταρχάς, από τη στατιστική ταξινόμηση των εν λόγω πλατφορμών από την Eurostat. Ο στατιστικός χειρισμός, εντός ή εκτός ισολογισμού της κυβέρνησης, διέπεται από τους ίδιους κανόνες που η Eurostat εφαρμόζει στις ίδιες τις ΕΑΤ (ΕΣΛ 2010, καθώς και τα συναφή έγγραφα που παρατίθενται στο σημείο 2.4 ανωτέρω). Οι επενδυτικές πλατφόρμες με νομική προσωπικότητα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως οντότητες ειδικού σκοπού (ΟΕΣ) για τον σκοπό αυτό.

Σε γενικές γραμμές, οι ΟΕΣ ταξινομούνται εντός της κυβέρνησης, εάν έχουν ιδρυθεί από την κυβέρνηση και εξυπηρετούν μια κυβερνητική μονάδα. Σε περίπτωση επενδυτικής πλατφόρμας με πολυάριθμους μετόχους ή χορηγούς, το καθεστώς της πλατφόρμας εξαρτάται από την οντότητα ή τις οντότητες που την ελέγχουν σύμφωνα με τους εθνικούς λογιστικούς κανόνες.

Εάν η ΕΑΤ ταξινομηθεί εντός της κυβέρνησης ή εάν οι πράξεις της αναταξινομηθούν μέσω της κυβέρνησης, το κύριο ζήτημα που τίθεται αφορά το ποια είναι η οντότητα που δημιουργεί και ελέγχει την ΟΕΣ.

Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις όπου οι επενδυτές στην επενδυτική πλατφόρμα θα είναι κυρίως μη εξαρτώμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ιδιώτες επενδυτές, και όπου η κυβέρνηση δεν ασκεί έλεγχο επί της ΟΕΣ με άλλα μέσα, η ΟΕΣ θα είναι πιθανότερο να ταξινομηθεί εκτός των λογαριασμών της κυβέρνησης. Ομοίως, στις περιπτώσεις στις οποίες η κυβέρνηση (άμεσα ή μέσω εξαρτώμενου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που ελέγχεται από την κυβέρνηση) είναι ένας μειοψηφικός επενδυτής και δεν ελέγχει την ΟΕΣ με άλλα μέσα, η ΟΕΣ κατά κανόνα παραμένει εκτός αυτού (και άλλων) ισολογισμών της κυβέρνησης.

Τέλος, εάν η ΟΕΣ ελέγχεται από κοινού από ομάδα ΕΑΤ που έχουν ταξινομηθεί εκτός κυβέρνησης και δεν ενεργούν κατ' εντολή της κυβέρνησης (και όχι από μία και μόνη κυβέρνηση), ή από ιδιωτικές οντότητες και/ή την ΕΤΕπ και εάν η ΟΕΣ επενδύσει σε διάφορες χώρες θεματικά, πιθανότατα δεν θα ταξινομηθεί εντός της κυβέρνησης.

Κατά την έκδοση του κανονισμού ΕΤΣΕ, η Επιτροπή εξέδωσε την ακόλουθη δήλωση σχετικά με την αξιολόγηση των εφάπαξ συνεισφορών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ΕΤΣΕ για την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης:²⁴

«[Μ]ε την επιφύλαξη των προνομίων του Συμβουλίου σε σχέση με την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), εφάπαξ συνεισφορές από τα κράτη μέλη, είτε από ένα κράτος μέλος, είτε μέσω εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών που έχουν ταξινομηθεί στον τομέα της γενικής κυβέρνησης ή ενεργούν για λογαριασμό ενός κράτους

---

²⁴ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού ΕΤΣΕ.

μέλους, στο ΕΤΣΕ, ή θεματικές ή διακρατικές επενδυτικές πλατφόρμες που έχουν δημιουργηθεί για την εφαρμογή του επενδυτικού σχεδίου, θα πρέπει κατ' αρχήν να θεωρούνται έκτακτα μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου^[1] και του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου^[2].»

Ως εκ τούτου, οι συνεισφορές των κρατών μελών σε πολυμερείς επενδυτικές πλατφόρμες θα πρέπει γενικά να θεωρούνται ως έκτακτα μέτρα κατά την έννοια του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με τις αρχές της έκτακτης ταξινόμησης. Η ερμηνεία αυτή δεν θίγει τις διατάξεις της δημοσιονομικής εποπτείας στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Το στοιχείο αυτό προστίθεται στα επιχειρησιακά τους πλεονεκτήματα, όπως η καλύτερη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου και οι οικονομίες κλίμακας.

3.4 Κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις

Πέρα από τις γενικές αρχές για τη σύσταση ΕΑΤ που απορρέουν από την πρακτική σε θέματα λήψης αποφάσεων η οποία αναφέρεται στο σημείο 2.3 ανωτέρω, η Επιτροπή, για να εξασφαλίσει ότι μπορεί να ολοκληρώσει το έργο του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, έχει αναλάβει τη δέσμευση να θέσει σε εφαρμογή ταχεία διαδικασία που θα συμπληρώνει την αξιολόγηση, όσον αφορά τη συμβατότητα της κρατικής ενίσχυσης, της εθνικής συγχρηματοδότησης έργων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων εντός έξι εβδομάδων από την παραλαβή της πλήρους κοινοποίησης από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

3.5 Δημιουργία συνεργειών μεταξύ της ΕΤΕπ, των ΕΑΤ και των μέσων της ΕΕ

Η Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή όλο και μεγαλύτερο τμήμα των κεφαλαίων του προϋπολογισμού της ΕΕ μέσω χρηματοδοτικών μέσων, που συμπληρώνουν την πιο παραδοσιακή στήριξη μέσω επιχορηγήσεων, με σκοπό να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των δημόσιων κεφαλαίων στην πραγματική οικονομία.

Στα παραδείγματα χρηματοδοτικών μέσων, που συνδυάζουν κεφάλαια του προϋπολογισμού της ΕΕ με δάνεια από αναπτυξιακές τράπεζες, συγκαταλέγονται προγράμματα στήριξης των ΜΜΕ, όπως το COSME και το InnovFin του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της Διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», το πρόγραμμα Erasmus +, και άλλα. Τα μέσα αυτά κατά κανόνα επιτυγχάνουν τους στόχους μόχλευσης δημοσίων κεφαλαίων που επενδύονται σε αυτά. Οι ΕΑΤ θα μπορούσαν στο μέλλον να διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο κατά την εφαρμογή τους.

Στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2014-2020 της ΕΕ, τα αναπτυξιακά ιδρύματα μπορούν να συνεπικουρούν τις εθνικές και περιφερειακές διοικήσεις κατά την κατανομή των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ),

---

^[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 1997 για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1).

^[2] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 1997 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

συμπεριλαμβανομένων χρηματοδοτικών μέσων όπως τα μέσα επιμερισμού του κινδύνου, οι (μερικές) εγγυήσεις δανείων, τα ίδια κεφάλαια και η ενδιάμεση χρηματοδότηση. Η χρήση των ΕΔΕΤ και όχι των επιδοτήσεων για την παροχή πιστώσεων ή κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου έχει δύο κύρια πλεονεκτήματα: Πρώτον, μπορεί να έχει αποτέλεσμα μόχλευσης, δηλαδή κάθε ευρώ από κεφάλαια των ΕΔΕΤ μπορεί να δημιουργήσει πολλαπλά ευρώ χρηματοδότησης σε δάνεια ή σε ίδια κεφάλαια και, δεύτερον, η απαίτηση οικονομικής βιωσιμότητας διασφαλίζει ότι οι περιορισμένοι πόροι διατίθενται για αποτελεσματική χρήση. Η Επιτροπή έχει καταρτίσει σειρά προκαθορισμένων και «ετοιμοπαράδοτων» χρηματοδοτικών μέσων για να καταστεί δυνατή η ευρύτερη χρήση των ΕΔΕΤ με πιο τυποποιημένο τρόπο. Οι διαχειριστικές αρχές ενθαρρύνονται να αξιοποιήσουν τα εν λόγω μέσα στα επιχειρησιακά προγράμματα, με βάση τον διαρκώς επεκτεινόμενο ρόλο των ΕΑΤ.

Επιπλέον, η Επιτροπή εργάζεται για την εκπόνηση συγκεκριμένων τεχνικών λύσεων που να συνδυάζουν τη χρηματοδότηση του ΕΤΣΕ και των ΕΔΕΤ. Πρώτον, το ΕΤΣΕ θα μπορούσε να παρέχει στήριξη σε χρηματοδοτικά μέσα που θεσπίζονται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, ενδεχομένως επιπλέον της στήριξης από τα ΕΔΕΤ. Δεύτερον, το ΕΤΣΕ θα μπορούσε να στηρίζει απευθείας την ανάπτυξη και εφαρμογή έργων (σύμφωνα με τους κανόνες του οικείου προγράμματος ΕΔΕΤ και των εφαρμοστέων κριτηρίων επιλεξιμότητας)²⁵. Εναλλακτικά, τα προγράμματα ΕΔΕΤ θα μπορούσαν να συμβάλλουν σε επενδυτική πλατφόρμα, με πόρους υπό κοινή διαχείριση αλλά που αναμένονται να καλύψουν διακριτές συνιστώσες για τη συμμόρφωση με τις νομικές διατάξεις των ΕΔΕΤ/ για τη συμμόρφωση με τον κανονισμό 1303/2013. Στην περίπτωση αυτή, η ΕΤΕπ/ΕΤαΕ, με τη στήριξη από το ΕΤΣΕ, θα αναμενόταν να συμβάλλει στην επενδυτική πλατφόρμα ενώ η συνεισφορά του προγράμματος ΕΔΕΤ θα προερχόταν από χρηματοδοτικό μέσο.

Τέλος, ο δημοσιονομικός κανονισμός της ΕΕ²⁶ έχει θεσπίσει τη νομική βάση για να αναλάβουν οι ΕΑΤ τον ρόλο της εντεταλμένης οντότητας (όπως η ΕΤΕπ ή το ΕΤαΕ) για τα υπό κεντρική διαχείριση χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ. Ωστόσο, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον η ΕΑΤ διαθέτει εθνικό κανονιστικό πλαίσιο που επιτρέπει τη διεθνοποίηση και τις διασυνοριακές πράξεις. Προκειμένου να συνεχίσουν να εστιάζονται στην αντιμετώπιση αδυναμιών της αγοράς, οι ΕΑΤ ενθαρρύνονται να λειτουργούν σε κοινοπραξίες και να συμμετέχουν σε διεθνείς πράξεις συγχρηματοδότησης. Συνεπώς, υπάρχουν περαιτέρω δυνατότητες για την επέκταση του ρόλου των ΕΑΤ κατά την εφαρμογή τόσο των υπό κεντρική διαχείριση προγραμμάτων της ΕΕ όσο και των ΕΔΕΤ.

4. Συμπέρασμα

Η συντονισμένη προσπάθεια η οποία θα στηρίζεται στη συμπληρωματικότητα της ΕΤΕπ, των ΕΑΤ και των ιδιωτών επενδυτών θα μπορούσε να επιτύχει τον στόχο του επενδυτικού σχεδίου για την κινητοποίηση τουλάχιστον 315 δισεκατ. ευρώ σε πρόσθετες δημόσιες και

²⁵ Παρόμοια παραδείγματα θα μπορούσαν να προβλεφθούν για το σκέλος ΜΜΕ του ΕΤΣΕ που στηρίζει τα χαρτοφυλάκια χρηματοδότησης των ΜΜΕ.

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, ΕΕ L 298, της 26.10.2012, σ. 1.

ιδιωτικές επενδύσεις στην πραγματική οικονομία την επόμενη τριετία. Στα ανωτέρω σημεία διατυπώθηκαν επιχειρήματα υπέρ της σθεναρής συμμετοχής των ΕΑΤ στο επενδυτικό σχέδιο, σε όλα τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη ΕΑΤ μπορεί να εξετάσουν το ενδεχόμενο να δημιουργήσουν μία, με βάση τις προαναφερθείσες αρχές. Επιπλέον, οι επενδυτικές πλατφόρμες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη συνένωση των πόρων της ΕΤΕπ, των ΕΑΤ και των ιδιωτών επενδυτών. Οι ΕΑΤ θα μπορούσαν να ενισχύσουν περαιτέρω τις ικανότητές τους με βάση αυτές τις βέλτιστες πρακτικές, που θα ενισχύουν την ικανότητά τους για συνεργασία. Μια κοινή ομάδα εργασίας, υπό την ηγεσία της ΕΤΕπ και με τη συμμετοχή της Επιτροπής, έχει ήδη υποβάλει πολύτιμες προτάσεις, σχετικά με τις κοινές πλατφόρμες επενδύσεων, την ανταλλαγή γνώσεων και τις συμβουλευτικές εργασίες. Με την πάροδο του χρόνου, αυτή η ενισχυμένη συνεργασία θα μπορούσε να εξελιχθεί σε ολοκληρωμένο σύστημα δημόσιων τραπεζών επενδύσεων, οι οποίες θα μπορούν να παρέχουν προϊόντα αποδεδειγμένης αξίας και να εφαρμόζουν τις βέλτιστες πρακτικές σε όλα τα κράτη μέλη. Η αξιολόγηση του ΕΣΔΕ το 2017/18 θα δώσει την ευκαιρία να μελετηθεί η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των ΕΑΤ και της ΕΤΕπ, καθώς και μεταξύ των ΕΑΠ.

Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

4 Ιουλίου 2015: έναρξη ισχύος του κανονισμού ΕΤΣΕ

Μέχρι την 1η Οκτωβρίου 2015: επέκταση σε ΕΑΤ των πρώτων εγγυήσεων του ΕΤΣΕ

1 Οκτωβρίου 2015: ίδρυση των πρώτων επενδυτικών πλατφορμών

30 Ιουνίου 2018: ολοκλήρωση του επενδυτικού προγράμματος του ΕΤΣΕ

Μετά τον Ιούνιο του 2018: αξιολόγηση του ΕΤΣΕ, μεταξύ άλλων για τον ρόλο των ΕΑΤ και τη συνεργασία μεταξύ τους